

קיד:

עין משפט
נר מצוה

יח אב מיי פ"א מהל' קרבן
פסח הל' ג:
יט גד מיי פי"ח מהל'
מעה"ק הלכה ט:
כ ה מיי שס הלכה י:

תורה אור השלם

1. לא תוכל לזבח את הפסח
באחד שעריך אשר יהיה
אלהיך נתן לך:
דברים טז, ה

דברים טז, ה

מוסף רש"י

[illegible]

אלמדה אמר רבי יודא הבתוב נתקו לעשה. אין זה כשאר לאו הניתק לעשה דכפ' צמרל דחולין (דף קמא.) וצפ' ז' דמכות (דף טו. סו.) כגון לאו דגזילה ולקט שכחה ופיאה ונוטר י"ו ולא יוכל לשלחה כל ימיו ד"כ מאי פריך דללני משום לאו דלא תעשון והא ניתק

לעשה הוא אלא הוי כמו נתקו הכתוב

דבאזותא ואת בנו (חולין פ:) דרשינן ולנדר
לא ירצה לנדר על כל הפסולים שצבור
ועשה שהם צילם ירצה וכתב רחמנא
במחשבור זמן מיום השמיני והלאה
ירצה להוציאו מכלל שאר פסולים שהם
צבאל ירצה ולומר דבהאי ליכא אלא
עשה כעין דבר שהיה צבאל ויאל לידון
בדבר החדש בסוף פ"ק דתמורה (קד)
(יג:) וכענין זה הו' צדד ישב דמאורע
צב' אלו דברים (פסחים טו.) דלאמרי'
שכתבו נתקן לעשה והוציאו מכללן
שאר תמיאם שהם צבאל לא יטמא
את מחניהם ולהי פריך דליקא משום
דמפורש בגופיה לאו בהדיא כדדרשינן
מלא תעשון וכן פ"י בקוטרם אצלן
בפרק אורו ואת בנו (חולין פא.) פירש
בקוטרם דהו' כשאר לאו היתק לעשה
דעלמא דמיס השמיני והלאה ירצה
משמע קודם זמנו לא ירצה והניחא
עד שיעבור זמנו (י) וקשה מהתק
דשמעתא וכי תימא דהי פריך משום
דאיכא נמי לאו דלא תעשון תרי
אמרין דהי חד עשה ועקר תרי
לאו דלאמרי' צב"ק דתמורה (קד ד:)
לא דמי דהי מילי הם דמייני גבי
הדי הלואין אלל העשה דהי דלא
בפרק צ' דמכות (טו.) ושם דהי דלא
תשיב לא יטמא את מחניהם ניתק
לעשה אי לאו משום דקדמו עשה אף
הדי הלואין אלל העשה דהי דלא

על גב דליכא לאו נמי דואל המקדש לא תבא ומיהו התם איכא למימר
משום דליכא¹⁰¹ מרי עשה דכתיב מחוץ למחנה תשלחם אבל אשכחן
גולה דליכא מרי לאוי לאו דלא תעשוק ולא תגזול דצפרק המקביל (ד"ב)
(ק"א). אמר רבא זהו עושק זהו גזל ומשצי ליה ניתק לעשה צמכות

(דף יד:) וצחולין (דף פ:) הלכך צריך

דפרישיט לזכר פאר שני החמין חנן העשה נומר שזין העשה ממחסי:
רב נחמן בר יצחק אמר פנים דגלגל כו'. שנייה הוא דקמשי
 (התם) דלפילי לרש"י לא לקי במחוסר דפנים כ' א"ש בחזק
 דכפ"י וכו'. ויש גירסא אחרת דקמשי לרבי שמעון ה"א בחזק
 דגלגל פנים הוא אמר רב נחמן דר יצחק פנים דגלגל כו' ורש"י ל' לקי
 פריך דנפקא ליה מלא תעשון לאו במחוסר זמן דהא"י קרא בגלגל קאי
 ופנים הוא וכי תימא קל וסומר בחזק קא אין מוהירין מן הדין ומשי
 פנים דגלגל לגבי שלה כחזק דמי: **א**לא לאו קודם הצורה ואע"ג
 דחזי דפנים שלא לשמו לא מייחדי כרת כיון דמחוסר עקירה ואין עומד
 הא"י ליעקר קודם זמנו: **ה**יתר בזה **א**חבירו. ושעת הימר הצמות
 דקמשי היינו קודם חלות דכשר במשה שלא לשמו וא"י דמשמע הכא
 דמורין שלא הגיע זמן לרבי שמעון חיילא קדמו עלייה וסבוחטין
 בחזק בלאו ובמעילה דפרק ול חטאת (ד' ק"ג.) נמי אמר רבי שמעון

והדמיונית משום דלחיון נחמד זמן ובתמורה צפרק אלו קדשים (דף טז)
ומשום דכל מידי דלא חזי ליה לגופיה לא נחתא ליה קדושת הגוף ופריך
ואמר ר"ש דקדוש פירוש צמתי' דהכא דתנן מחוסר זמן רבי
זמן והשאת מינח מחוסר זמן תורין שלא הגיע זמנו מאי טעמא
דקדוש אבל דבר שרצו לקרבן אחר ולקרבן זה שהוא מקדשין אותו ראוי
וקדושאש דוב וזה וילדת ומורוע קדושים קורם זמן דתנן צפירין
בזמן שזמנו והשוחטין בחוץ כללוא הני אין מחוסר זמן גופין ולא דמי לאשם צ
דמחוסר זמן היאך קדוש הא אמרינן לעיל צ"ק (דף יג.) לילה לקדושת צ
קאמר ר"ש מחוסר זמן נכנס לדיר להעשר יליף מזכור דקדוש לפני
זמן לא קדש וי"ל דאסור להקדיש אבל אם הקדיש מוך (א) זמנם
ולכן לא אכל מעשר לרבי שמעון שרי להכניסו מוך זמנו לדיר ל
לילה למיץ תחת מקדשים דניחא ליה למילף העברה טפי משוחטין
דריש תמורה (דף יז.) שאל מחוסר זמן קדוש קדושת הגוף דכל
תחת תחת ממעשר לו שאל אחר: טעם אחר: דועירי קבעוה
דלא דמי להו שיעריה וכן צבריות צפרק ארבעה מחוסרי כפרה
טעמא לא מני מורוע ומורועת דקדמין צו וזהו וניחא השתא לועירי

פרת חטאת פרק ארבעה עשר זבחים

הַשׁוֹחֵט מַחוּסֵר זֶמַן הֵאָרָה מִשְׁכָּן דְּלִגְלֵל דְּלִיָּה צִמָּה
 לְאֵלָּה מַעֲשׂוֹן: אֲנִימָה אָמַר רִבִּי יוֹרֵא. צַפֵּי אֲוִתוֹ וְאֵת צִנּוֹ (מִוְלִין פ:). דִּקְמִי
 קִדְּשִׁים צִפְנִים הֵאָרָה אֵת הָאֲרֻצִּים מִשּׁוּם לֹא דְלֹאֹת וְאֵת צִנּוֹ וְהוֹיִן

וזמן לתתיו מנין שכלל הפסוקים בשם
 ושבעה שהן כלל ירלה ת"ל וסור ושה
 שרוע וקלוט ומחוסר זמן פסול הוא
 ומשני^א ר' יוחנן הנה לאו דמחוסר זמן
 דהמסור נתקן לעשה דלמדי ציה
 עשה יתירא דמחוסר התם למימרא
 שהזניחו ונתקן מכלל לאו דלא קאי
 עליה^ב כלל דשאר פסולין והשתא
 דלמדת הכא לאו כדריא כמי ציה
 יתקין עליה (דלמא) ה"מ. דמשני נמי
 התם דלא לקי לרבנן דפלגי עליה
 דרבי שמעון זמן דרשי להאי לא
 תעשה למחוסר דלא דהוא דלדו
 ואח צנו דשני ר' יוחנן עלה מיתוקמא
 התם דלא כר"ש אבל לר' שמעון ה"נ
 דלקי אלאו דמחוסר זמן בפנים: רב
 נתקן **בר יוחנן אמר**. לר' שמעון נמי
 לא לקי אמחוסר^א וזמן בפנים דלגבל
 לגבי שילה חזק הוא לגבי חובות
 הואיל דלזני כח להקדשן וכלק
 צחוק הוא דלשכחן ציה לא תעשה
 משום איסור צמה ולא בפנים:
בשעת איסור הצמות. קס"ד במדבר
 ושילה ובית עולמים: **אחר חלות**
 ד"ד דמני זמנים: כרס נמי נתייב
 דהא מתקבל בפנים: **קודם חלות**
 דהוי מחוסר זמן לשמו: **בשעת היסור**
הצמות קאמר. כמו בגלגל ונוצ
 וגבעון דהוטרבו צמות יחד לעולה
 ושלמים ואשמעין קרא דלגבי חובות

אֵלֶּיךָ לֹא תַעֲשֶׂה וְלֹא מִשּׁוֹם מִחוּסֶר וּמִן דֶּהָא חֲזוּ הַשָּׂמַח בְּצִמְחָה גְּדוּלָּה:
אִיִּסּוּר בָּמָה לוֹ. לְקַרְנָהּ זֶה: הַיִּסֵּר בָּמָה לְחַדְיוֹ. לְעוֹלָה וּשְׁלָמִים דְּגֵדֵר
וְנִגְדֵּבָה וּסְפִיפָה ה"ק יִכּוֹל אִף בְּשַׁעֲה שֶׁהוּא מוֹתֵר בְּצִמְחָה כְּגוֹן קוֹדֶם
לְשָׁלָמִים ת"ל כ' כ"א בְּשַׁעֲרָה אֶחָד בְּצִמְחָה גְּדוּלָּה לְשַׁחֲטוֹ
בְּמִתְחִיתָיָהּ קָצְעוּהָ תִּנְאִי. לְמִיתָיָהּ מִתְחִיתָיָהּ מִזְרַעֲהָ דִּהְיָא:
וְכִרְבֵּשׁ שֶׁשׁ לֹא קָצְעוּהָ תִּנְאִי. וּמִיָּדָה אֵין מִשְׁתַּיִן לֹא בְּצִמְחָה וּקְצִיעָה
דֶּהָא גְּבִימָה הֵי כָּל חֲסוּרֵי מִתְחִיתָהּ דִּהְיָם: רַב הַלִּיקֵי. אֲשֶׁשׁ קִי
וְלֹא אֲחֻטָּה דִּלְיוֹ חֲטָטָה פְּסוּלָה שְׁלֵלָה לְשִׁמּוֹ בְּפִינִים: לֹא שִׁנּוּ. דְּפִטּוֹר
וְאִפְּלִינּוֹ סַתְמָה דְּבִהְיָ שְׁמָה אִינוֹ מִתְקַבֵּל עֲכָשִׁי
בְּפִינִים: אֲבָל שְׁלֵלָה לְשִׁמּוֹ. כְּגוֹן לֶשֶׁם עוֹלָה וּבִשֶּׁם זֶה הוּא רִאשׁ לְבָא
לְפִינִים דְּכָל הַבּוֹחִים שְׁנִיחוּ שְׁלֵלָה לְשִׁמּוֹ כְּשֵׁר חוֹן מִן הַפֶּסַח וְהַחֲטָטָה: *
דִּהִי כִי שְׁחִיט לִיה לְשִׁמּוֹ בְּחוֹן נִמִּי יִתְיַיֵּב. דֶּהָא רִאשׁ הִיָּה לְעֻקּוֹר
וְלִבָּא לְפִינִים: מִחוּסֶר עֻקְרִיהָ. וְכַל כֵּהָ דִּלָּא אִיעֻקֵּר כִּי
אֲשֶׁשׁ מִיָּיָה סַתְמִיָּה לֹא לְמִיעֻקֵּר קִי וְלֹא רִאשׁ הוּא: וְכִי יֵשׁ לָךְ דָּבָר
כְּשֵׁר לְשִׁמּוֹ. לְפִינִים: וְכִשֶּׁר שְׁלֵלָה לְשִׁמּוֹ. אִפִּי * דְּקִיָּילָה לְעֵיל
דְּקִיָּילָה * כל הַבּוֹחִים כְּשֵׁרִין לְשִׁמּוֹ לִמְנָה ה"מ הִיכָא דְּכִשְׁרִין לְשִׁמּוֹ אֲבָל
בְּצַעֲלִים זֶה שְׁאִינוֹ כְּשֵׁר לְשִׁמּוֹ הִיכָא יוֹכֵשֶׁר שְׁלֵלָה לְשִׁמּוֹ:

פסקה

אָסעס בן שמים והביאו בן שנה אחר ר' שמעון דכל עלמין אינן קדושים
 ש' מביא שנה ממחוסר ומן ללא חזי ליה לגופיה ^(א) (לא נחמה ליה קדושת
 ועון אומר בלא מעשה ומשני דליתקוש לזכור דקדוש לפני זמנו וקרב
 דדבר שאינו ראוי לשם ^(ב) קרבן לפיגין ממחוסר ומן שאין ראוי לשם
 נחמה ליה קדושת הגוף ופסח קודש חזות דקדוש לר' שמעון ר' חננאל
 (ג) ואל פליג ר' שמעון וזכורת הכהנים ^(ד) פ' אחרי מות ^(ה) קאמר נמי רבי
 והביאו בן שמים בן שנים והביאו בן שנה דמחוסרי ומן בגופין ואל
 יום להרצאה אבל ביום שביעי לא ובזכויות פירק הלוקח כהמה (דף נא)
 וגו ופריך ואדיליף מזכור לילף מקדשים אלמא משמע דקדשים קודם
 ושין אלא דעבד איסור דרחמנא אחר * מיום השמיני אינן הא קודם
 גשיר כדילף התם מעשר העברה העברה מזכור והא דלא נוחא
 להעברה דתריייהו משמטי שמעצירה להקדישה ויש ליתן טעם לרבא
 דאמר רחמנא לא תעביד איש עבדי חזי ושמא לענין זה לית
 י.י. לשמור רחמנא יש בו טעמה כעין זו חזי ויולדת אצל מור
 (ה) נמי אשקון דתמי זו חזיה ויולדת ומזווע והתם מפרש מלי
 נזויר בלא מזווע סגי דאיכא תרתי נזויר דנזיר טמא מביא אשם ^(ו) :

מסורת הש"ס

(א) [חולין פ:]; (ב) כע"ז לעיל
 נב. פסחים סז, (ג) פסחים לא.
 מוספ' פ"ג ה"ג, ספרי ראה
 קלב, ירוש' מגילה פ"א ה"א
 ע"ש כה"ע, (ד) [יומא סג.],
 ע' בתר' לעיל קיב. ד"ה וזכי,
 (ה) ממנוח מו:; (ו) לעיל ב.,
 (ז) נדה לב, (ט) ע"ז ק"ק, פרש'
 ו ה"ח, (כ) ע"י רש"ק.

הגהות הב"ח

(א) גמ' וראוי לשלל לשמו צפנים
(בעי) תז"מ. ונ"ב גירסת רש"י
מחוסר: (ב) רש"י ד"ה אלמה
וכ' דלל קאי עליה לאו כ"ל
ואות ב' נמחק: (ג) ד"ה רב נחמן
וכ' זמן הס"ד ואח"כ מ"ה
פנים:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה היתר וכו' מיום
השמיני אין הא קודם לכן לא.
עיין יומא דף סג ע"ב:

שינויי נוסחאות

[illegible]